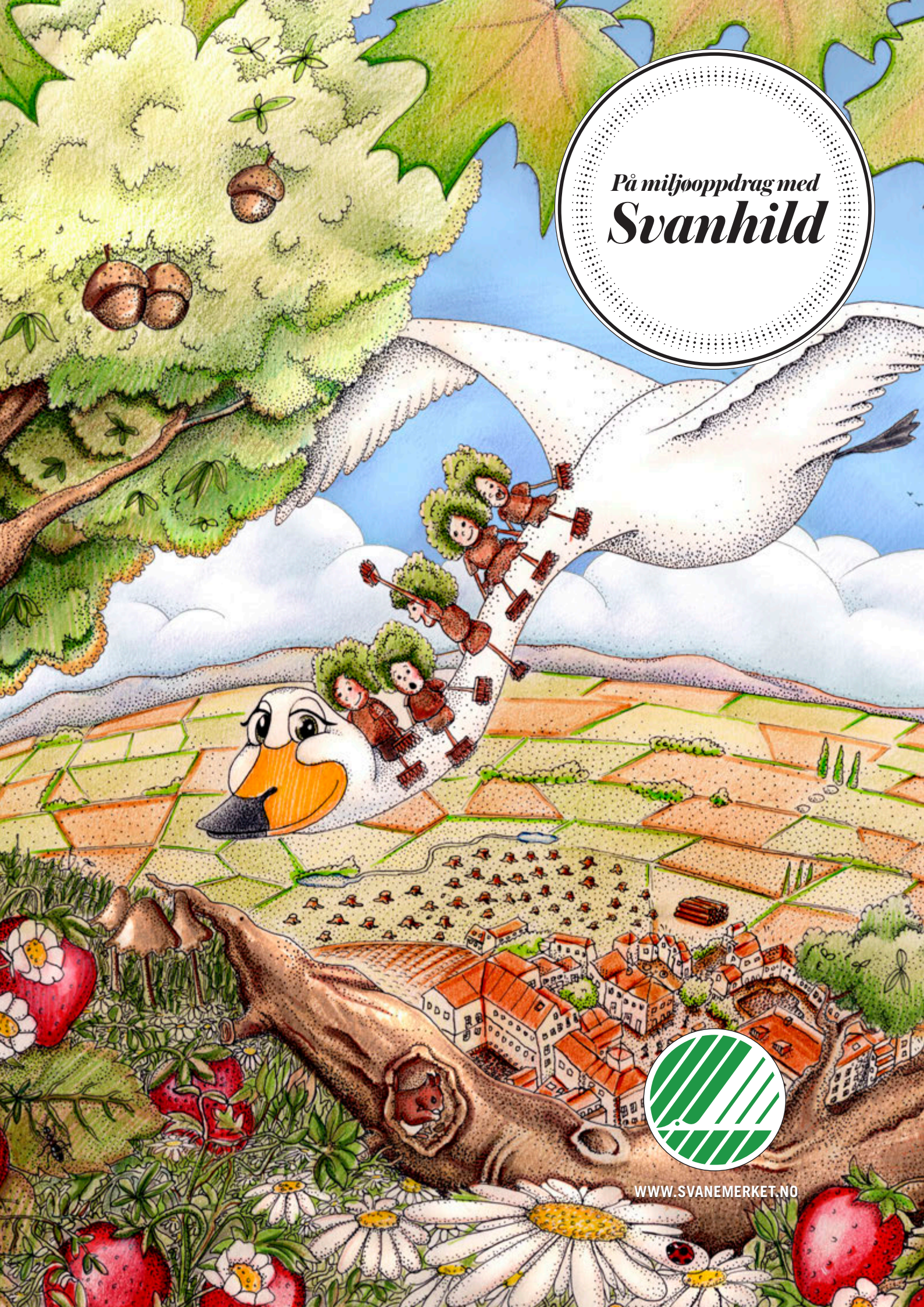

På miljøoppdrag med
Svanhild

WWW.SVANEMERKET.NO

Bra for miljøet – bra for deg!

Nesten hver dag blir vi fortalt om de alvorlige miljøproblemene gjennom nett, radio, TV og aviser. Utslipp av klimagasser som kan føre til storm og oversvømmelser. Giftstoffer som slippes ut i vann og luft og skader både oss mennesker og naturen. Da er det lett å bli handlingslammet, men det er det ingen grunn til. Vi har laget dette heftet for å vise deg at alle – både voksne og barn – kan være med å løse miljøproblemene. Og at det ikke behøver å være så veldig vanskelig. Du må bare vite hva du skal se etter, og velge det.

Hilsen

Alvhild Hedstein

Alvhild Hedstein, direktør i Miljømerking

UTGIVER: *Miljømerking*

TEKST: *Anne Elvedal*

DESIGN: *Jimmy Royal*

ILLUSTRASJON: *Siri Stranger/Jimmy Royal*

IDÉ: *Bente Roestad*

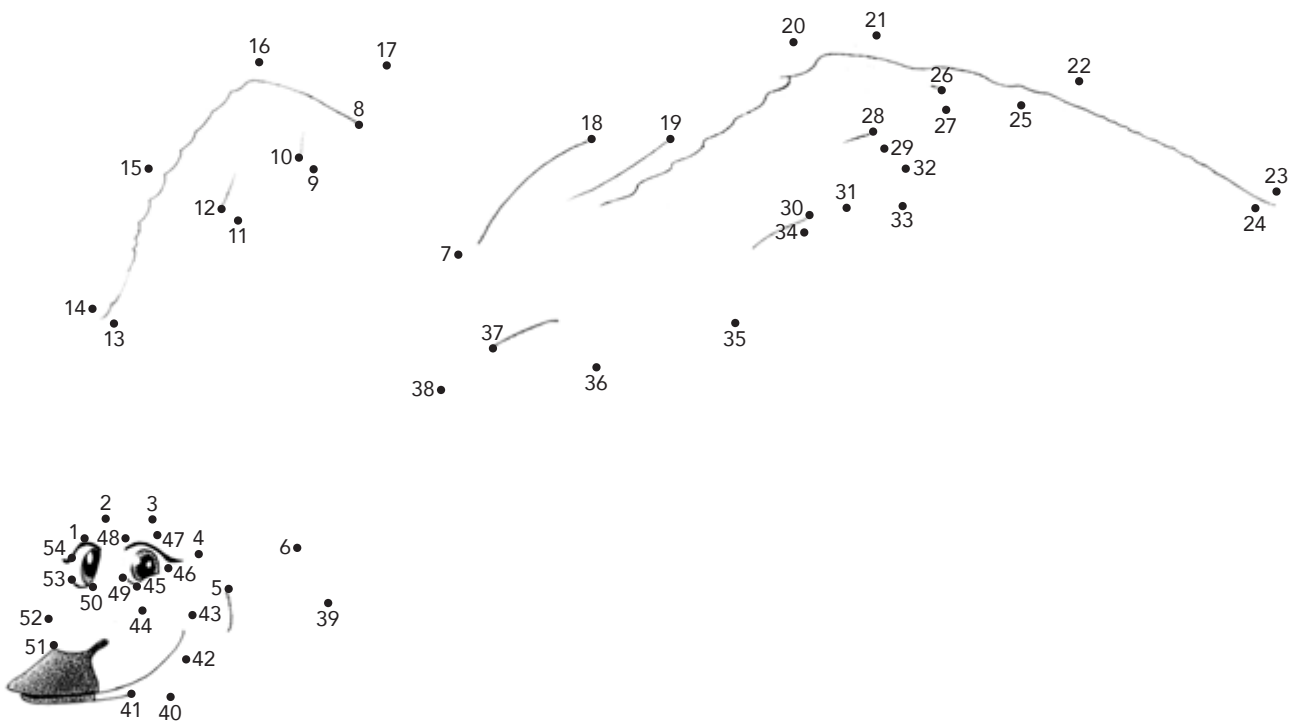
OPPLAG: *30 000 eks., oktober 2012*

TRYKK: *07 Oslo*

Svanemerket er en garanti for at det merkede produktet holder høy miljømessig standard. For et trykkeri innebærer det at hele produksjonen følger strenge miljøkrav fra råvare til ferdig trykksak. 07 Oslo oppfyller Miljømerkings krav til valg av papirråvare, kjemikalier, løsningsmidler og fargestoffer, og kan dokumentere redusert avfallsproduksjon og utslipp.

TEGN EN STREK FRA PRIKK TIL PRIKK, SÅ SER DU SVANHILD

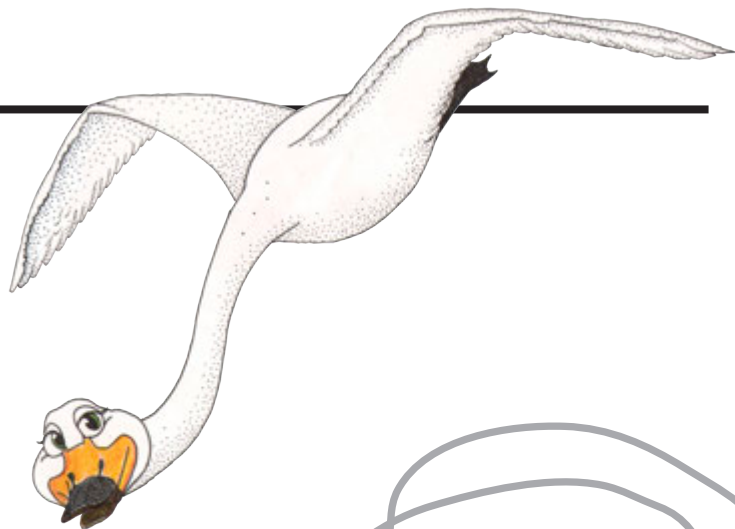
3

SVANEMERKET

Her ser du Svanemerket. Når du finner Svanemerket på noe vet du at det er bedre for naturen. Du kan finne svanemerket såpe, kremer, bleier og til og med svanemerkede dagligvarebutikker. Svanemerket er det offisielle nordiske miljømerket.

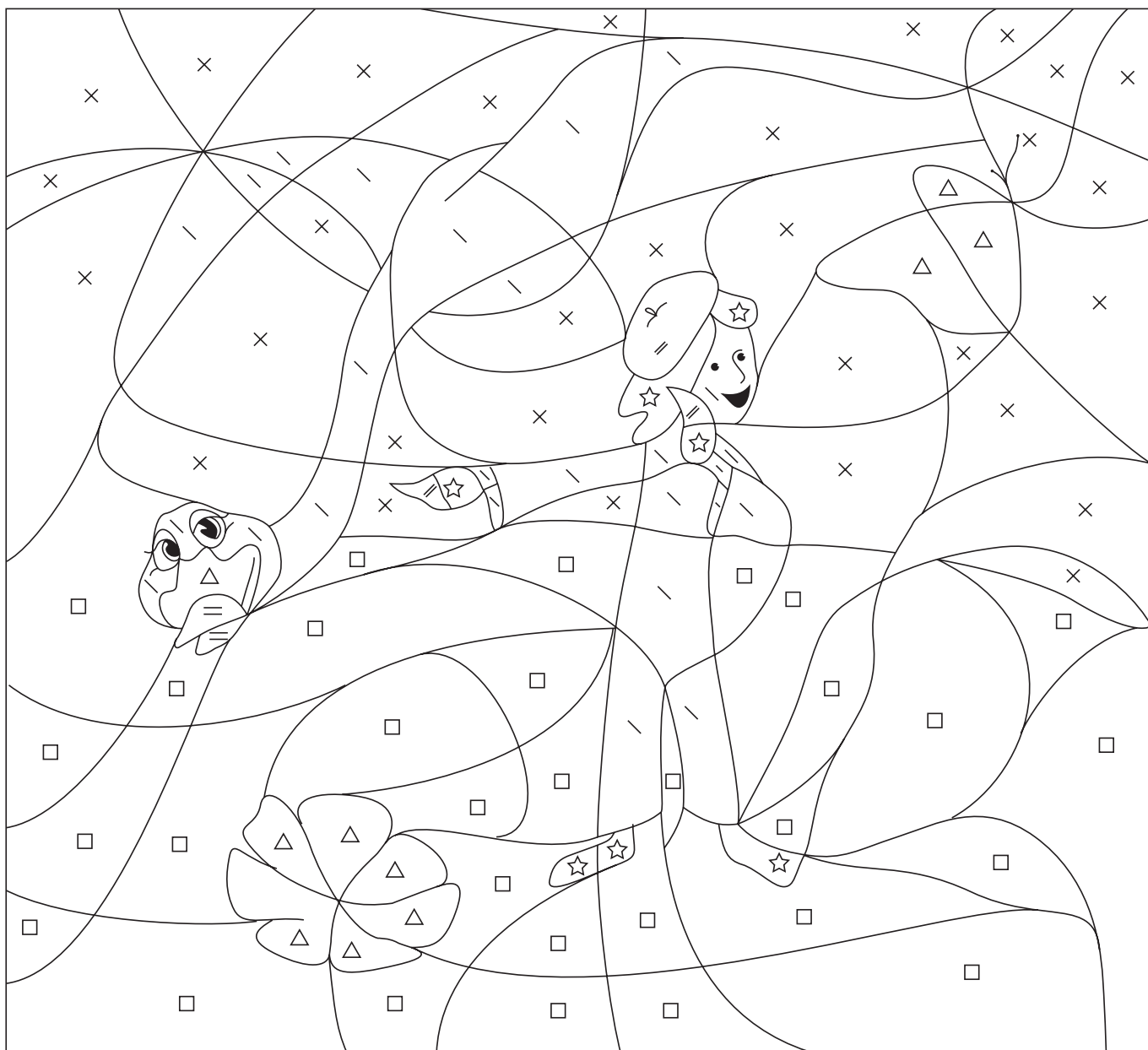
SETT BOKSTAVENE I RIKTIG BOKS

A large, complex maze of grey lines. Scattered throughout the maze are eight circular icons, each containing a letter: H, L, N, A, D, S, I, and V. At the bottom of the maze, there are eight empty rectangular boxes, each connected to a specific path within the maze. The goal is to trace the correct path from the swan's head to the appropriate box for each letter.

4

FYLL UT FELTENE MED RIKTIG FARGE

5

△ = GUL

□ = GRØNN

× = LYS BLÅ

∖ = HVIT

☆ = BRUN

// = LILLA

= = SVART

Badevaktene

– Oi, tenkte Svanhild. – Her har jeg aldri vært før.

Hun fløy over noen grønne trær og så etter badevaktene som skulle bo her et sted. Badevaktene var et lite småfolk og hun hadde hørt at de trengte hjelp. Det var derfor hun hadde fløyet hit. Svanhild var nemlig ekspert på å ta vare på naturen, og det var visst det badevaktene trengte hjelp til.

Hun tittet ned mot bakken og så at det lå en innsjø der nede.

– Der bor sikkert badevaktene! tenkte Svanhild, for det så ut som noen badet i sjøen. Hun fløy ned, men da hun så hvem det var som badet skvatt hun veldig. Det var et stort monster! Monsteret så kjempeskummelt ut. Bare hodet lå over vann. Et stort, grønt og ekkelt hode med svære øyne, og en diger, sulten kjeft som det frådet hvitt skum ut av.

Svanhild ble redd og ville fly tilbake, bort fra monstret, men da hørte hun plutselig noen små, redde stemmer som ropte.

– Psst! Hjelp!

Da så hun dem. Et lite småfolk gjemte seg i gresset ved siden av innsjøen. De lignet på mennesker, men var like små som vannliljeblader og hadde stort hår av gress. Svanhild fløy bort til dem.

– Er det dere som er badevaktene? spurte Svanhild.

– Jepp, hvasket småfolket. – Vi passer på alle dyrene og insektene som pleier å bade i innsjøen her. Men det store, stygge monstret der ute gjør at ingen kan bade lenger!

– Alle er sinte på oss fordi vi ikke jager vekk monstret, sa badevaktene. – M-m-men se på den store munnen hans da. Vi kommer til å bli spist alle sammen!

Først nå så Svanhild at mange dyr og insekter også lå gjemt i gresset rundt dem. Alle så varme og sinte ut.

– Jeg må bade NÅ! skrek en krepsegutt, som var så varm at han var helt rød i skallet. – Jeg tørker ut snart, jamret en bestefarpadde.

– Jeg er så tørst, gråt en flue.

– Dette haster visst! sa Svanhild bestemt. – Jeg må jage vekk monstret! Hun flakset med vingene og fløy opp i luften.

Badevaktene så redde etter henne. – V-v-vær forsiktig, Svanhild!

Svanhild fløy mot monstret. Hun turte ikke å fly for nærme, for hun hadde aldri snakket med et monster før.

– BØ! ropte hun til monstret for å skremme det vekk. Monsteret rørte ikke på seg. – BØ! ropte Svanhild en gang til og viftet med vingene. – Bort med deg! Husj, husj! Men monstret rørte ikke på seg. Ikke sa det noe heller. Svanhild fløy forsiktig nærmere. Og nærmere. Og enda litt nærmere. Hun trakk pusten inn for å lage et kjempebø. – B... Svanhild stoppet. Og så begynte hun å le. For nå som hun var så nærme monstret så hun at det ikke var et monster likevel...

– Det er ikke et monster! ropte hun til badevaktene, som tittet nysgjerrige frem bak gress og blader. – Det er bare en klump med alger!

– Alger? Hva er det? spurte badevaktene.

– Alger er små planter, sa Svanhild. – Og nå har alle plantene klistret seg sammen til en stor klump som ser ut som et monsterhode.

– E-e-er du sikker på at det ikke er et monster? spurte badevaktene. De så fortsatt redde ut.

– Ja, sa Svanhild. – Men det er noe rart her. Svanhild så at det fløt et hvitt skum rundt algeklumpen, og at skummet kom fra en elv som rant ut i innsjøen.

– Jeg må se hvor det skummet kommer fra! sa Svanhild og fløy oppover elva.

Da Svanhild hadde fløyet et lite stykke kom hun frem til en liten by som lå rett ved elva. I byen var det mange menneskehus. Svanhild fløy nærmere husene og så inn gjennom vinduene. Her var menneskene i full gang med å vaske. De vasket kopper og klær. Hender og hår. Gulv og tak. De vasket alt. Overalt. Og alle menneskene brukte forskjellige såper som ble skylt ned i vasker og rør. Ut av husene og ned i elva. Til slutt kom det ut i innsjøen der det ble liggende som et hvitt skum. Svanhild fløy tilbake til badevaktene.

– Nå vet jeg hvorfor det er så mange alger i innsjøen, sa Svanhild. – Menneskene som bor i byen der borte vasker med såper som ødelegger naturen. For når såpen kommer i vannet vokser det frem mange alger.

8 Badevaktene så redde på algene i innsjøen. – Ødelegger alger naturen også?

– Ja, hvis det blir for mange av dem blir det vanskelig å puste for de som bor i innsjøen. Hvis alle dyrene og insektene skal få bade igjen må vi få algeklumpen opp fra vannet. Kom igjen!

Men badevaktene ble bare stående.

– E-e-er du helt sikker på at det ikke er et monster?

– Helt sikker, sa Svanhild. – Ting er ofte ikke så farlige som man tror! Bare se her. Svanhild dyttet i algeklumpen med nebbet sitt. Algene fløt fra hverandre og nå lignet ikke klumpen lenger på et monsterhode.

– Det er ikke et monster! sa badevaktene og smilte fra øre til øre. Nå var det ingen som var redde lenger. – Du hadde rett Svanhild. Ting er ikke så farlige som man tror!

– Og nå skal det dumme algemonsteret opp fra innsjøen vår, sa badevaktene.

– Ja, la oss kaste det ut, sa Svanhild.

Alle badevaktene hoppet ut i vannet. De tok tak i hver sin side av algeklumpen. – Vi kaster på tre, ropte Svanhild. – En – to – TRE! Og så kastet Svanhild og badevaktene algeklumpen ut av innsjøen. Alle jublet.

– Kan vi bade nå? spurte krepsegutten.

– Jepp! ropte badevaktene. – Bad så krampen tar dere!

Badevaktene var veldig glade. – Tusen takk for hjelpen, Svanhild! Nå håper vi menneskene ikke lager et nytt monster med såpene sine...

– Nei, hvis menneskene ser etter meg neste gang de skal kjøpe såpe så vil det aldri komme flere monster i innsjøen her, sa Svanhild. – For jeg skal sette et merke av en svane på alle såper som ikke lager et algemonster.

– Et Svanemerke! sa badevaktene. – Det var en god idé!

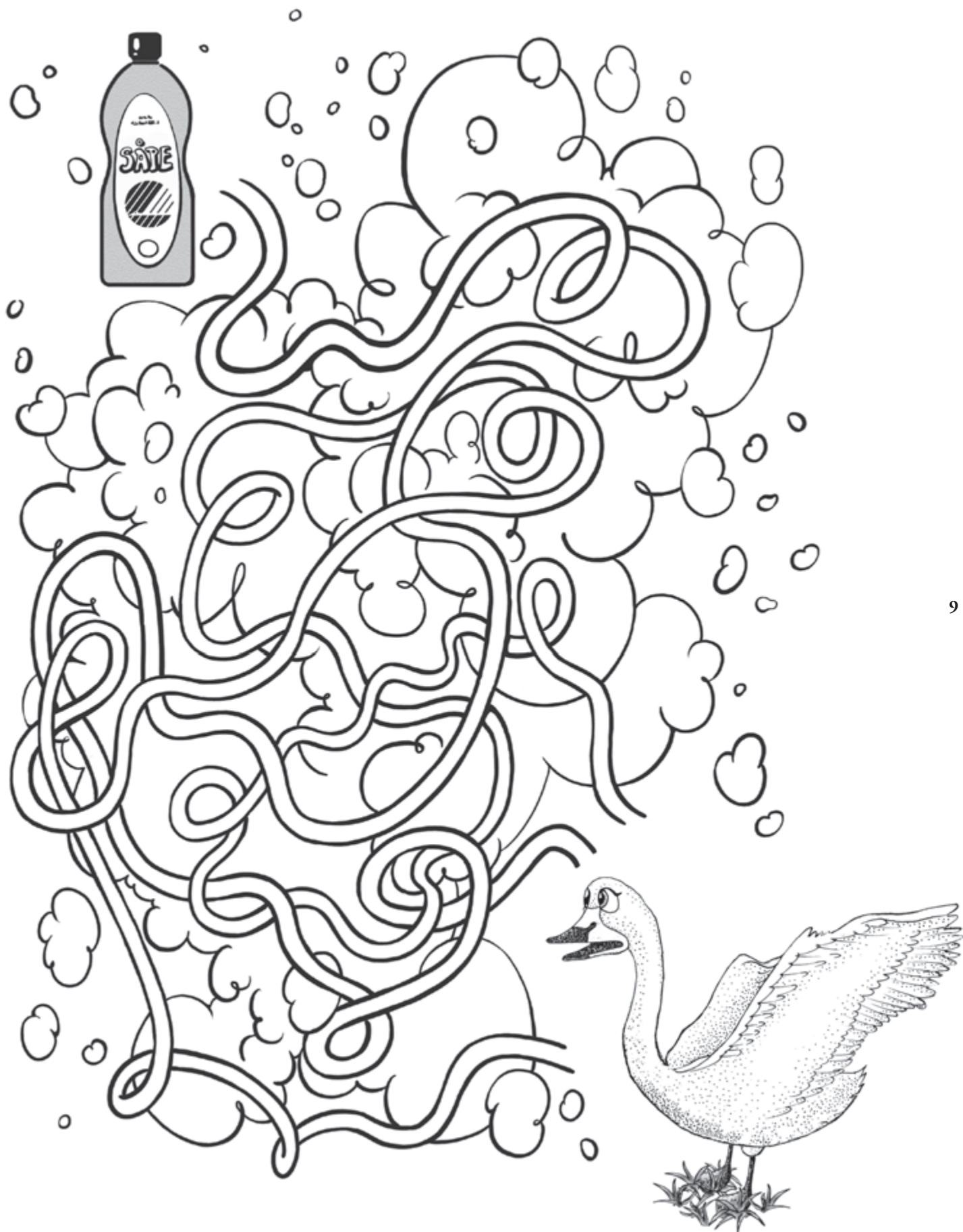
– Ja, sa Svanhild. – De som velger Svanemerket tar vare på badevaktene og naturen rundt seg.

– Akkurat slik du gjør, Svanhild! sa badevaktene. – Du tar vare på naturen og hjelper alle de som trenger hjelp.

– Ja til Svanemerket! ropte badevaktene. – Og hipp, hipp, hurra for Svanhild!

HJELP SVANHILD Å FINNE SÅPEN

  **DU TRENGER EN TERNING
OG EN ULIK BRIKKE TIL
HVER SPILLER**

START

1

2

**SÅPEN ER SVANEMERKET.
FLYTT 5 PLAGSER FRAM**

4

**HUSET HAR SVANE
FLYTT 4 FRAM**

5

**BADE-
VAKTENE**

6

8

**MALING UTEN SVANEMERKET.
GÅ TILBAKE TIL START**

9

18

10

17

11

13

14

15

**VASKEPULVERET MAN
SVANEMERKET. FLYTT 3**

**BLADET DU LESER HAR
SVANEMERKE. FLYTT 5 FRAM**

EMERKE.

9

YGLER
TILBAKE

LEKEN ER SVANEMERKET.
FLYTT I FRAM.

SKRIVEBOKEN HAR IKKE
SVANEMERKE. 3 TILBAKE

SJAMPOEN DIN HAR IKKE
SVANEMERKE. 2 TILBAKE

SOLKREM MED SVANEMERKE.
GÅ RETT I MÅL.

- 24
- 25
- 26
- 27
- 22
- 21
- 29
- 33
- 32
- 31
- 30
- 34
- 36
- 38
- MÅL

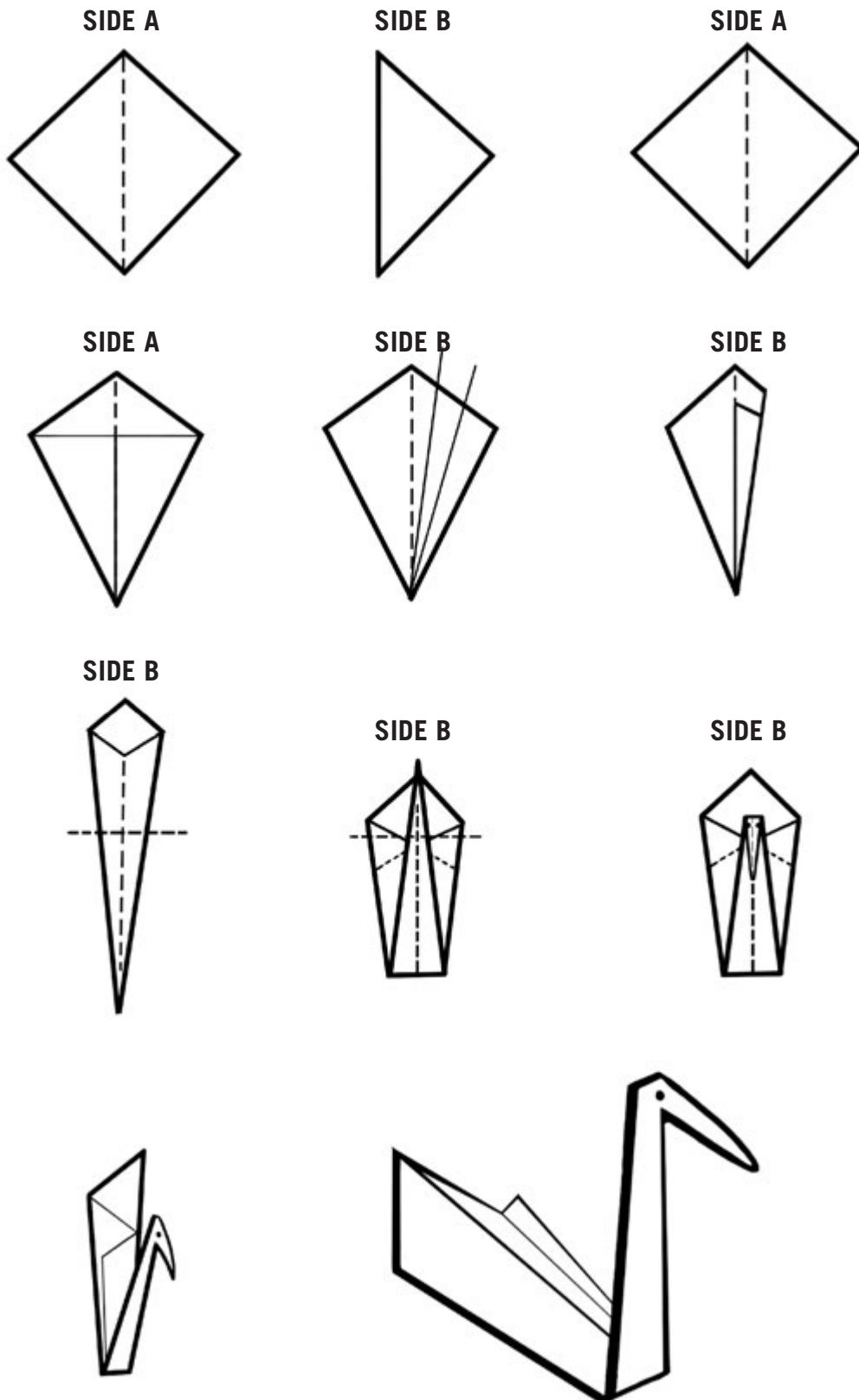

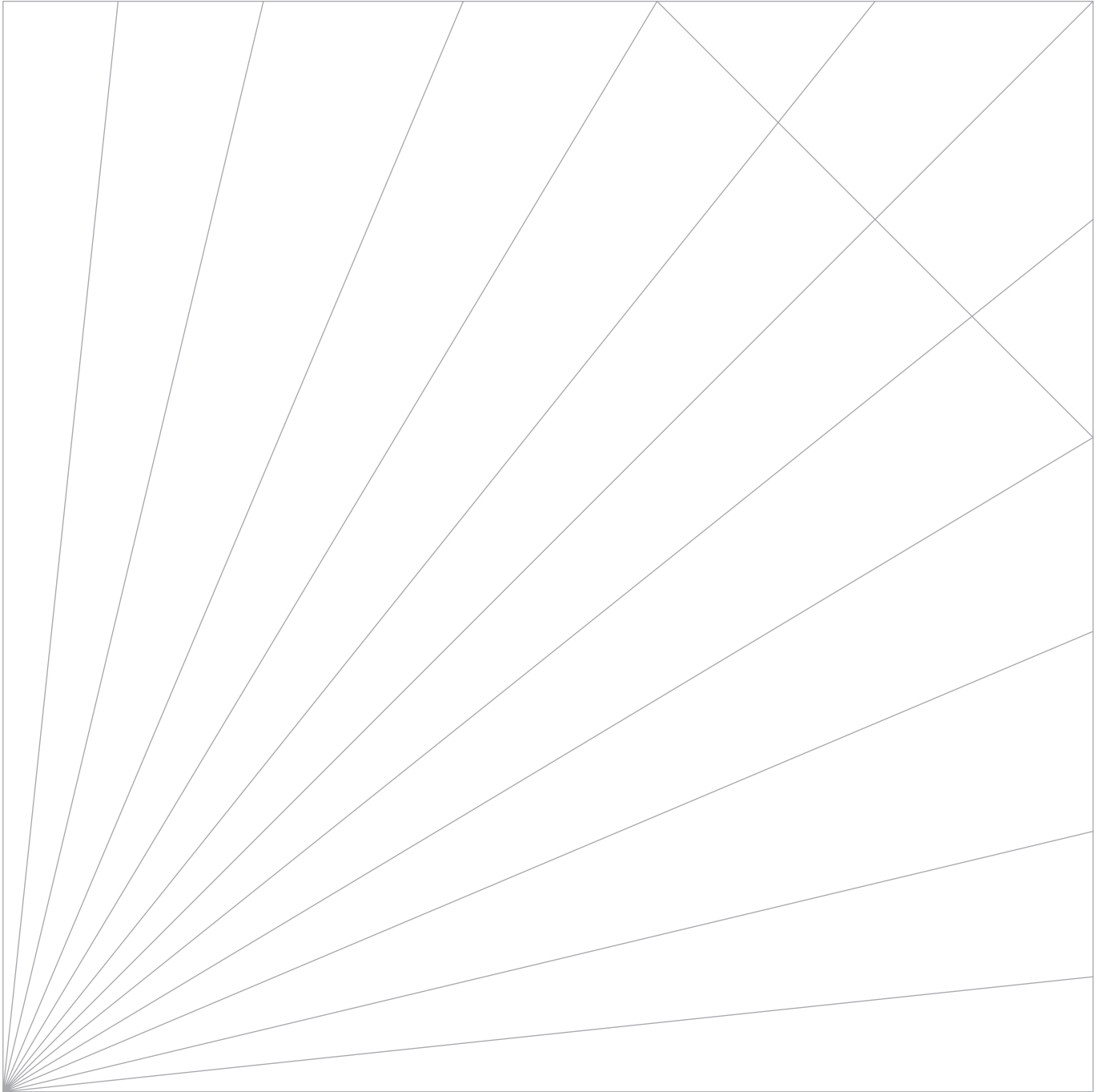
REDE
RYDDERNE

FAR
KL

BRETT EN PAPIRSVANE

Her kan du lære å brette en papirsvane. Du kan gjerne bruke et eget ark som du lager til et kvadrat før du begynner.

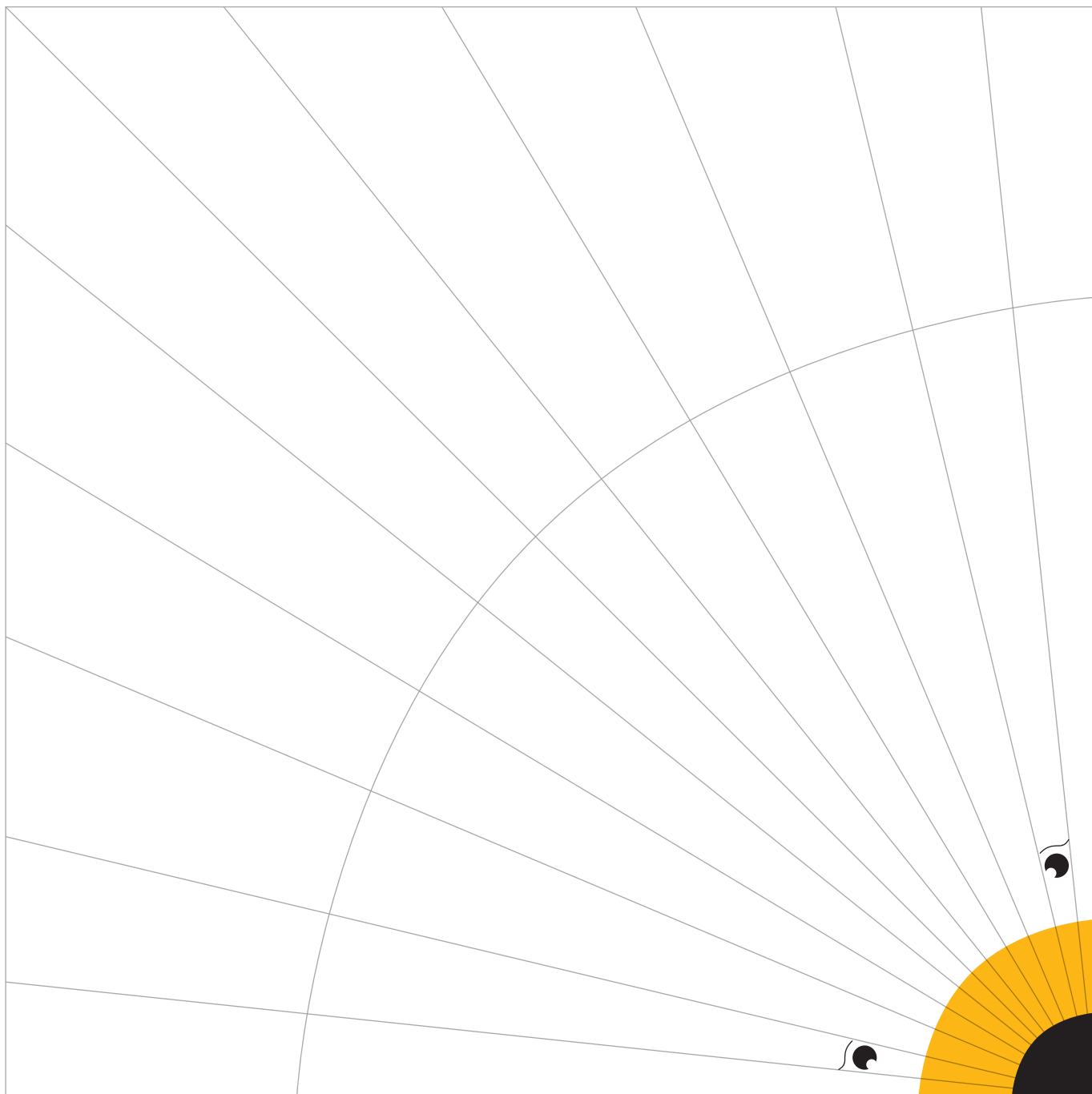

Side A
ORIGAMI-SVANHILD

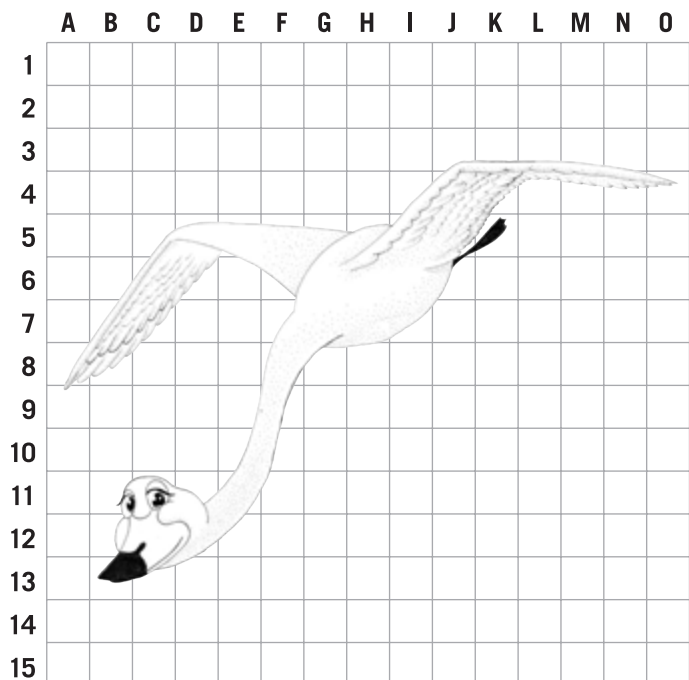
14

Side B

ORIGAMI-SVANHILD

HER KAN DU LÆRE Å TEGNE SVANHILD

HEMMEG KODEMELDING

≈ = A	⊖ = N	☾ = T	◻ = E	♥ = U
△ = S	♠ = V	☆ = R	⊗ = Å	⊙ = P

16

Rederydderne

– Oi, tenkte Svanhild. – Her har jeg aldri vært før.

Hun fløy over noen grønne åkere og så etter rederydderne som skulle bo her et sted. Rederydderne var et lite småfolk og hun hadde hørt at de trengte hjelp. Det var derfor hun hadde fløyet hit. Svanhild var nemlig ekspert på å ta vare på naturen, og det var visst det rederydderne trengte hjelp til.

Hun tittet ned mot bakken og så at det lå en skog der nede. Eller det vil si – det som en gang var en skog. For nå var alle trærne hogd ned og bare noen trestubber stod igjen.

– Merkelig, tenkte Svanhild. Da hørte hun noen små lyse stemmer som ropte.

– Hallo, hallo!

Svanhild fløy nærmere bakken og da fikk hun øye på dem. Noen bitte små folk som løp mellom trestubbene og vinket til henne. – Hallo, hallo! ropte de.

Svanhild fløy ned til dem og landet på en av trestubbene. Småfolket samlet seg rundt henne. De lignet på mennesker, men var like små som fyrstikker, og hadde mose til hår og koster til armer og ben.

– Er det dere som er rederydderne? spurte Svanhild.

– Ja, svarte småfolket. – Vi rydder redene til hakkespettene.

Rederydderne fortalte at hakkespettene som bor i skogen hakker hull i trærne som de lager reder av. Men hakkespettene bor ikke så lenge i redehullene sine selv. Hvert år flytter de ut og hakker nye redehull i nye trær. I skogen er det mange fugler som ikke kan lage reder selv, og som flytter inn i de gamle redene til hakkespettene. Uten hakkespettene har ikke de andre fuglene noen steder å bo.

– Og vi rydder redene når hakkespettene flytter ut,

forklarte rederydderne. – For når de andre fuglene skal flytte inn i et helt nytt hjem er det jo fint at det er rent og ryddig, og fuglene klarer ikke å rydde redene selv.

– Men nå har menneskene tatt alle trærne våre, sa en rederydder trist, og pekte på alle trestubbene.

– Uten trær er det ingen reder å rydde.

– Akk og ve, sa alle rederydderne i kor. De så alle veldig triste ut. – Kan du få trærne våre tilbake, Svanhild? Vi skjønner ikke hvor menneskene har gjort av dem.

Men det visste Svanhild.

– Menneskene hogger ned trær i skogen fordi de lager mange forskjellige ting av trærne, sa hun til rederydderne, og pekte på menneskehusene som lå et stykke bortenfor. – De bygger seg hus og møbler. Og lager masse papir! Alt fra dopapir til tegneblokker.

Rederydderne så overrasket på Svanhild. – Så du kan ikke få trærne våre tilbake?

– Nei, det blir litt vanskelig siden trærne har blitt til papir eller hus, sa Svanhild. Rederydderne ble veldig lei seg. – Hva skal vi gjøre da...? Skal vi aldri få rydde et rede igjen?

Svanhild så hvor lei seg rederydderne ble og fikk en idé.

– Sett dere på ryggen min så flyr vi oss en tur! Å se verden høyt oppe fra hjelper alltid meg når jeg ikke vet hva jeg skal gjøre. Fugleperspektivet er det noen som kaller det.

– Akk og ve, nei, det tør vi ikke, sa rederydderne. – Vi har aldri flydd før.

– Hvis dere vil bli glade igjen må dere tørre å gjøre noe nytt, sa Svanhild. – Dere kan ikke bare sitte på stubbene her. Da kan dere gro fast.

– Uff nei, vi vil ikke gro fast på stubbene, sa

rederydderne. Så de klatret opp på ryggen til Svanhild. Alle sammen.

– Hold dere godt fast i fjærene! sa Svanhild. Hun slo ut vingene og fløy opp mot himmelen.

Svanhild og rederydderne fløy høyere og høyere oppe på himmelen.

– Det kiler i magen! ropte den ene rederydderen.

– Det kiler i magen min også! ropte en annen. Alle rederydderne fniste og lo.

Da plutselig fikk Svanhild øye på noe. Rett under dem lå en splitter ny skog! En skog med høye, grønne trær.

– Se! ropte hun. – Kanskje den skogen trenger noen rederyddere?

Svanhild fløy ned i skogen, og da de kom under tretoppene hørte de en kjent lyd. – Hakk-hakk-hakk ...

– EN HAKKESPETT! jublet rederydderne.

– HURRA, HURRA!

18 Fuglene som bodde i denne nye skogen ble veldig glade for at det endelig kom noen rederyddere. Mange hakkespetter hadde allerede flyttet ut av redene sine, men ingen av de andre fuglene klarte å rydde redene slik at de kunne flytte inn i dem.

Rederydderne fikk det travelt med å rydde redene.

De kostet dem rene med både armer og ben, og det så nesten ut som de danset der de holdt på. Og det gikk ikke lang tid før den ene fuglefamilien etter den andre kunne flytte inn i sine nye hjem.

– Tusen takk for hjelpen, Svanhild! sa rederydderne.

– Hvis vi ikke hadde turt å gjøre noe nytt så hadde vi aldri funnet denne nye skogen.

– Nå håper vi menneskene ikke hogger ned alle trærne i denne skogen også, sa rederydderne.

– Nei, alle mennesker må forstå at de ikke kan hogge ned alle trærne i en skog, sa Svanhild. – De må alltid la noen gamle trær stå igjen, samtidig som de må plante

nye trær. For da vil det alltid være nok trær i skogen til rederydderne og alle fuglevennene deres.

– Men hvordan skal vi få menneskene til å forstå det da? spurte rederydderne.

– Det er enkelt, sa Svanhild. – De trenger bare å se etter meg neste gang de skal kjøpe noe som er laget av trær. For jeg skal sette et merke av en svane på alle tingene som kommer fra en skog der det alltid er nok trær til rederydderne.

– Et Svanemerke? sa rederydderne. – Det var en god idé!

– Ja, sa Svanhild. – Den som velger Svanemerket tar vare på rederydderne og naturen rundt seg.

– Akkurat slik du gjør, Svanhild! sa rederydderne. – Du tar vare på naturen, og hjelper alle de som trenger hjelp.

– Ja til Svanemerket! ropte rederydderne. – Og hipp, hipp, hurra for Svanhild!

HVEM HAR FÅTT DEN SVANEMERKEDE DORULLEN?

Miljømerking er stiftet av myndighetene for å forvalte de offisielle miljømerkene Svanen og Blomsten. Merkeordningen har lang erfaring med å utvikle miljøkrav i samarbeid med eksperter fra myndigheter, industri, handel, miljø- og forbrukerorganisasjoner.

Miljømerking

Tordenskiolds gate 6 B, 0160 Oslo
Telefon: 24 14 46 00
www.svanemerket.no

